

Sygn. akt **X GC 461/13**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach X Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: **Leszek Guza**

Protokolant: **Aleksandra Ciesińska**

po rozpoznaniu w dniu **22 maja 2014 r.**

na rozprawie sprawy

z powództwa: **W. - (...)w W.**

przeciwko : **(...) Spółce z o.o. w Z.**

o zapłatę

1. oddala powództwo;

2. zasądza od powoda (...) - (...) w W. na rzecz pozwanego (...) Spółki z o.o. w Z. kwotę 3.617,00 (trzy tysiące sześćset siedemnaście 00/100) zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Leszek Guza

Sygn. Akt X GC 461/13

UZASADNIENIE

Powód (...) w W. wniósł o zasądzenie od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. kwoty 193.817,28 zł wraz z odsetkami ustawowymi i kosztami procesu tytułem kary umownej za odstąpienie powoda od umowy z przyczyn leżących po stronie pozwanej, stanowiącej 10% wynagrodzenia umownego brutto, na podstawie par. 8 ust. 1 pkt 3 umowy wykonania dokumentacji projektowej oraz uzyskania dla powoda stosownych decyzji.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwana uznała, że do odstąpienie od umowy doszło wskutek okoliczności, za które pozwana nie ponosi odpowiedzialności, a więc na podstawie przepisu art. 644 k.c., co wykluczyło skuteczne żądanie powoda zapłaty kary umownej.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 7 listopada 2008 r. strony, po złożeniu oferty przez pozwaną, zawarły umowę, w ramach której powód zlecił, a pozwana zobowiązała się wykonać projekt, tj. opracować dokumentację projektową, a także uzyskać decyzję o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach zgody

na realizację przedsięwzięcia, decyzję – pozwolenie wodno-prawne dla rozbudowy odcinka drogi wojewódzkiej nr (...) relacji W. – P. – Ż. – K., do dnia 3 czerwca 2011 r. Powód zobowiązał się do zapłaty pozwanej wynagrodzenia w łącznej kwocie 1.577.278,69 zł. W par. 8 umowy strony ustaliły kary umowne, m.in.

za odstąpienie powoda od umowy z przyczyn leżących po stronie pozwanej w wysokości 10% wynagrodzenia umownego. Termin wykonania umowy był przesuwany ze względu na zmianę rozwiązań projektowych przez powoda.

Zmiany projektowe miały wpływ

na termin realizacji umowy (dowód: umowa nr 650/W/I/2008 – k. 6-7; oferta pozwanej – k. 8-9; aneksy do umowy wraz ze specyfikacją techniczną – k. 10-26; zeznania świadka D. P. – protokół rozprawy z dnia 13 marca 2014 r. – czas nagrania – 00:32:55-00:39:35; zeznania prezesa zarządu pozwanej – protokół rozprawy z dnia 22 maja 2014 r. – czas nagrania – 00:07:01-00:19:13).

W dniu 5 marca 2010 r. dokonano odbioru części prac projektowych (dowód: protokół odbioru BS/13/2010 – k. 85).

W dniu 10 marca 2010 r. dokonano odbioru części prac na kwotę 229.360 zł (dowód: protokół odbioru elementów dokumentacji częściowy nr 1 – k. 35).

W dniu 11 marca 2010 r. odbyła się rada techniczna dotycząca problemów związanych z realizacją przedmiotu umowy (dowód: protokół rady technicznej – k. 94-96; zeznania świadka M. K. – protokół rozprawy z dnia 13 marca 2014 r. – czas nagrania – 00:05:25-00:15:39).

W dniu 12 marca 2010 r. pozwana obciążyła powoda wskazaną powyżej kwotą (dowód: faktura VAT nr (...) – k. 36).

W dniu 4 października 2010 r. powód przyznał fakt wstrzymania prac projektowych za zasadny i zobowiązał się do przedłużenia terminu wykonania umowy (dowód: pismo powoda – k. 83).

W dniu 12 listopada 2010 r. powód złożył oświadczenie, iż umowa jest realizowana niezgodnie z harmonogramem, jednakże z przyczyn nie leżących po stronie pozwanej oraz że nie wnosi żadnych zastrzeżeń co do jakości wykonanych przez pozwaną prac (dowód: oświadczenie powoda – k. 84).

W dniu 27 grudnia 2010 r. pozwana przesłała powodowi zaktualizowaną koncepcję i poinformowała powoda o okolicznościach, które uniemożliwiły wykonanie umowy do 7 sierpnia 2010 r., na które pozwana nie miała wpływu (dowód: pisma pozwanej – k. 27 i 28-29; zeznania świadka M. K. – protokół rozprawy z dnia 13 marca 2014 r. – czas nagrania – 00:05:25-00:15:39).

W dniu 10 stycznia 2011 r. powód zatwierdził rozwiązanie projektowe przekazane przez pozwaną (dowód: pismo powoda – k. 30).

W dniu 7 lutego 2011 r. pozwana poinformowała powoda o opóźnieniach w zajmowaniu przez niego stanowiska oraz o tym, że wyznaczony termin zakończenia zadania będzie niewystarczający (dowód: pismo pozwanej – k. 31; zeznania świadka D. P. – protokół rozprawy z dnia 13 marca 2014 r. – czas nagrania – 00:32:55-00:39:17).

W dniu 2 marca 2011 r. pozwana poinformowała powoda o podjęciu prac projektowych oraz o konieczności podania dalszych informacji i wykonania nowej mapy do celów projektowych, gdyż stara mapa straciła aktualność, celem wykonania przedmiotu umowy (dowód: pismo pozwanej – k. 97; zeznania świadka D. P. – protokół rozprawy z dnia 13 marca 2014 r. – czas nagrania – 00:32:55-00:39:17; zeznania świadka M. S. – protokół rozprawy z dnia 13 marca 2014 r. – czas nagrania – 00:39:17-01:01:20; zeznania świadka J. P. – protokół rozprawy z dnia 22 maja 2014 r. – czas nagrania – 00:00:39-00:07:01; zeznania świadka J. P. – protokół rozprawy z dnia 22 maja 2014 r. – czas nagrania – 00:00:39-00:07:01).

W dniu 10 marca 2011 r. powód zaakceptował fakt konieczności zmiany terminu wykonania umowy i zaproponował przygotowanie kolejnego stosownego aneksu

do umowy (dowód: pismo powoda – k. 32 i 86-87; zeznania świadka K. I. – protokół rozprawy z dnia 13 marca 2014 r. – czas nagrania – 00:15:39-00:32:55; zeznania prezesa zarządu pozwanej – protokół rozprawy z dnia 22 maja 2014 r. – czas nagrania – 00:07:01-00:19:13).

W dniu 22 marca 2011 r. powód przesłał pozwanej zaktualizowany harmonogram prac uwzględniający stan zaawansowania projektu (dowód: pismo powoda z załącznikiem – k. 33-34; zeznania świadka M. S. – protokół rozprawy z dnia 13 marca 2014 r. – czas nagrania – 00:39:17-01:01:20; zeznania prezesa zarządu pozwanej – protokół rozprawy z dnia 22 maja 2014 r. – czas nagrania – 00:07:01-00:19:13).

W dniu 24 marca 2011 r. powód zwrócił się do (...)Sp. z o.o. w W. z prośbą o informację o realizacji inwestycji na przedmiotowej rozbudowie (dowód: pismo powoda – k. 98).

W dniu 5 maja 2011 r. pozwana zwróciła się do powoda z prośbą o odpowiedź w kwestii zajęcia pasa drogowego pod odwierty geologiczne i poinformowała, że dalsza zwłoka w podjęciu decyzji spowoduje niedotrzymanie terminów (dowód: pismo pozwanej – k. 88).

W dniu 18 maja 2011 r. powód dostrzegł konieczność zlecenia pozwanej wykonania niezbędnych robót uzupełniających za kwotę 124.230 zł (dowód: pismo powoda – k. 37, 39, 89-90).

W dniu 24 maja 2011 r. powód poinformował pozwaną o kolizjach na trasie projektowanego kolektora. Wskazany problem wpływał na realizację prac projektowych - projektant kolektora musiał dostosować się do prac projektowych pozwanej, w tym celu odbywały się stosowne spotkania. Rozwiązanie problemu wymagało realizacji przez pozwaną prac dodatkowych. Nie doszło jednak do porozumienia w kwestii ich wykonywania przez pozwaną, mimo przedstawienia propozycji przez pozwaną (dowód: pismo powoda – k. 45; zeznania świadka M. K. – protokół rozprawy z dnia

13 marca 2014 r. – czas nagrania – 00:05:25-00:15:39; zeznania świadka K. I. – protokół rozprawy z dnia 13 marca 2014 r. – czas nagrania – 00:15:39-00:32:55; zeznania świadka D. P. – protokół rozprawy z dnia 13 marca 2014 r. – czas nagrania – 00:32:55-00:39:35; zeznania świadka M. S. – protokół rozprawy z dnia 13 marca 2014 r. – czas nagrania – 00:39:17-01:01:20; zeznania świadka R. D. – protokół rozprawy z dnia 13 marca 2014 r. – czas nagrania – 01:01:20-01:17:32; zeznania świadka J. P. – protokół rozprawy z dnia 22 maja 2014 r. – czas nagrania – 00:00:39-00:07:01; zeznania prezesa zarządu pozwanej – protokół rozprawy z dnia 22 maja 2014 r. – czas nagrania – 00:07:01-00:19:13).

W reakcji na pismo powoda w dniu 26 maja 2011 r. pozwana poinformowała, że nie aprobuje propozycji udzielenia zamówienia uzupełniającego we wrześniu 2011 r. (dowód: pismo pozwanej – k. 38).

W dniu 31 maja 2011 r. pozwana poprosiła powoda o spotkanie celem skoordynowania prac, które wyznaczono na 14 lipca 2011 r. (dowód: pismo pozwanej – k. 99; pismo powoda – k. 100-101).

W dniu 21 czerwca 2011 r. powód poinformował pozwaną, że przedstawi jej umowę na prace uzupełniające we wrześniu 2011 r. Ostatecznie do zawarcia umowy nie doszło (dowód: pismo powoda – k. 92-93; zeznania świadka M. K. – protokół rozprawy z dnia 13 marca 2014 r. – czas nagrania – 00:05:25-00:15:39; zeznania świadka K. I. – protokół rozprawy z dnia 13 marca 2014 r. – czas nagrania – 00:15:39-00:32:55; zeznania świadka R. D. – protokół rozprawy z dnia 13 marca 2014 r. – czas nagrania – 01:01:20-01:17:32; zeznania prezesa zarządu pozwanej – protokół rozprawy z dnia 22 maja 2014 r. – czas nagrania – 00:07:01-00:19:13).

W dniu 27 czerwca 2011 r. pozwana poinformowała powoda o braku możliwości kontynuowania prac projektowych i podstawach do odstąpienia od umowy w trybie art. 640 k.c. (dowód: pismo pozwanej – k. 91; zeznania świadka M. K. – protokół rozprawy z dnia 13 marca 2014 r. – czas nagrania – 00:05:25-00:15:39).

W dniu 14 lipca 2011 r. odbyło się spotkanie, podczas którego omówiono i skoordynowano prace projektowe (dowód: notatka ze spotkania – k. 102-104).

W dniu 28 lipca 2011 r. powód zwrócił się do (...) Sp. z o.o. w W. z prośbą o uszczegółowienie informacji dotyczących inwestycji (dowód: pismo powoda – k. 108-109).

W dniu 3 sierpnia 2011 r. powód przesłał pozwanej formularz wniosku związanego z zajęciem pasa drogowego celem wypełnienia i złożenia (dowód: pismo powoda – k. 110-112).

W dniu 5 sierpnia 2011 r. pozwana wyznaczyła powodowi 14-dniowy termin przekazania stosownych informacji i dokumentów pod rygorem odstąpienia od umowy w trybie art. 640 k.c. (dowód: pismo pozwanej – k. 105-107; zeznania świadka M. K. – protokół rozprawy z dnia 13 marca 2014 r. – czas nagrania – 00:05:25-00:15:39).

W dniu 17 sierpnia 2011 r. powód poinformował pozwaną o przyspieszeniu terminu zlecenia prac uzupełniających (dowód: pismo powoda – k. 113).

W dniu 18 sierpnia 2011 r. pozwana zwróciła się do powoda z ponagleniem odpowiedzi na poprzednie pismo pozwanej (dowód: pismo pozwanej – k. 114).

W dniu 18 sierpnia 2011 r. złożono wniosek o wszczęcie postępowania w sprawie udzielenia zamówienia publicznego, którego przedmiotem miało być wykonanie robót uzupełniających wcześniejsze zlecenie (dowód: zatwierdzony wniosek powoda – k. 40-43).

W dniu 9 września 2011 r. powód zaprosił pozwaną do negocjacji w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego uzupełniającego (dowód: zaproszenie powoda – k. 115; zeznania prezesa zarządu pozwanej – protokół rozprawy z dnia 22 maja 2014 r. – czas nagrania – 00:07:01-00:19:13).

W reakcji na zaproszenie powoda pozwana poprosiła o przełożenie terminu negocjacji na 22 września 2011 r., na co powód wyraził zgodę. W trakcie spotkania pozwana informowała o nieaktualności dokumentów i zwróciła się z prośbą o sporządzenie mapy do celów projektowych, jednak nie doszło do porozumienia (dowód: pismo pozwanej – k. 116; pismo powoda – k. 117; zeznania świadka M. S. – protokół rozprawy z dnia 13 marca 2014 r. – czas nagrania – 00:39:17-01:01:20; zeznania świadka R. D. – protokół rozprawy z dnia 13 marca 2014 r. – czas nagrania – 01:01:20-01:17:32; zeznania prezesa zarządu pozwanej – protokół rozprawy z dnia 22 maja 2014 r. – czas nagrania – 00:07:01-00:19:13).

W dniu 14 listopada 2011 r. pozwana poinformowała powoda o trudnościach związanych z realizacją przedmiotu umowy i wskazała na konieczność istotnych zmian rozwiązań projektowych (dowód: pismo pozwanej – k. 44; zeznania świadka M. K. – protokół rozprawy z dnia 13 marca 2014 r. – czas nagrania – 00:05:25-00:15:39).

W dniu 2 grudnia 2011 r. pozwana poinformowała o niemożności realizacji umowy z powodu braku podstaw do wykonania prac dodatkowych (dowód: pismo pozwanej – k. 46).

Pozwana nie wystąpiła z wnioskiem o wydanie decyzji środowiskowych z powodu braków w dokumentacji, m.in. mapy do celów projektowych, która z powodu upływu czasu zdezaktualizowała się oraz braku nowych rozwiązań projektowych (dowód: zeznania świadka M. S. – protokół rozprawy z dnia 13 marca 2014 r. – czas nagrania – 00:39:17-01:01:20; zeznania świadka R. D. – protokół rozprawy z dnia 13 marca 2014 r. – czas nagrania – 01:01:20-01:17:32; zeznania świadka R. D. – protokół rozprawy z dnia 13 marca 2014 r. – czas nagrania – 01:01:20-01:17:32).

W reakcji na pismo pozwanej powód w dniu 21 grudnia 2011 r. zobowiązał pozwaną do niezwłocznego złożenia wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach do dnia 31 grudnia 2011 r. pod rygorem odstąpienia od umowy (dowód: pismo powoda – k. 47-48).

W dniu 29 grudnia 2011 r. pozwana uznała zarzuty powoda za bezpodstawne, a ewentualne odstąpienie powoda od umowy zakwalifikowała, jako odstąpienie w trybie art. 644 k.c. (dowód: pismo pozwanej – k. 49).

W dniu 12 stycznia 2012 r. powód odstąpił od umowy z pozwaną (dowód: pismo powoda – k. 50).

W reakcji na odstąpienie od umowy w dniu 20 stycznia 2012 r. pozwana wskazała na brak podstaw do odstąpienia (dowód: pismo pozwanej – k. 118-119).

W dniu 20 lutego 2012 r. powód obciążył pozwaną karą umowną kwocie dochodzonej pozwem (dowód: nota księgową 02/12 – k. 51).

W dniu 29 lutego 2012 r. pozwana uznała wystawioną notę za bezpodstawną, gdyż wykazała, że odpowiedzialność za opóźnienia poniósł powód (dowód: pismo pozwanej – k. 52).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o złożone i wskazane powyżej dokumenty, zeznania świadków i pozwanej, uznając zgromadzony w ten sposób materiał dowodowy za wystarczający, a przeprowadzone postępowanie dowodowe za pozwalające na wyjaśnienie i rozstrzygnięcie sprawy i nie wymagające uzupełnienia.

Sąd nie znalazł podstaw, by kwestionować wiarygodność treści dokumentów zwłaszcza, że ich autentyczność nie była kwestionowana przez strony. Sąd nie dopatrył się żadnych okoliczności, które pozwoliłyby na podważenie ich wiarygodności i dlatego uwzględnił fakty z nich wynikające w całości.

Sąd uznał zeznania świadków i prezesa zarządu pozwanej w zakresie przytoczonych ustaleń za wiarygodne i przekonujące, gdyż okazały się spójne, logiczne i konsekwentne. Zeznania te znalazły poparcie w pozostałym materiale dowodowym i nie wymagały uzupełnienia.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powód dochodził od pozwanej zapłaty kary umownej za odstąpienie od umowy z winy pozwanej.

W niniejszej sprawie bezspornym było to, że w toku wykonywania umowy doszło do opóźnienia w wykonaniu przedmiotu umowy. Bezspornym było również to, że dochodziło do zmian terminów wykonania umowy.

Bezspornym było także to, że w toku wykonywania umowy część prac się zdezaktualizowała i wymagała ponownego wykonania.

W ocenie Sądu dotyczyło to w szczególności części danych potrzebnych do złożenia wniosku o wydanie decyzji środowiskowych.

Zdaniem Sądu z zebranego materiału dowodowego jednoznacznie wynikało, że pozwana nie ponosiła żadnej winy za powstałe opóźnienia w realizacji przedmiotu umowy.

Oczywistym było również to, że pozwana nie ponosiła winy za nieaktualność części danych, które zdezaktualizowały się z powodu upływu czasu, nie z winy pozwanej. Sąd podzielił stanowisko pozwanej, że praktycznie nie było możliwym wykonanie tej części prac, o której mówi powód. Faktem jest, że pozwana mogła złożyć wniosek o

wydanie decyzji środowiskowych, jednakże uczyniłyby to podając nieaktualne dane. Uzyskane w powyższy sposób decyzje środowiskowe byłyby bezwartościowymi dokumentami nie pozwalającymi na osiągnięcie ostatecznego celu, do którego dążył powód – realizacji inwestycji w postaci rozbudowy określonej drogi wojewódzkiej.

Sąd wyszedł z założenia, że zawarta pomiędzy stronami umowa była umową całościową, obejmowała wykonanie pewnego zakresu prac, jako całości.

Intencją stron, mającą wyraz również w treści umowy (§ 1) było takie wykonanie przedmiotu umowy - Projektu, aby mógł służyć określonej celowi. Faktu tego nie zmieniało to, że Projekt składał się z mniejszych zakresów, które można było wyodrębnić w trakcie realizacji umowy.

W zawartej jednej umowie mamy do czynienia z jednolitym świadczeniem, składającym się co prawda z kilku czynności, jednak ostatecznie tworzących w aspekcie gospodarczym jedną całość, której rozdzielenie miałoby sztuczny charakter.

Przedmiot umowy - dzieło stanowiło jednolitą całość, której wszystkie elementy musiały być ze sobą kompatybilne.

Zatem Sąd wyszedł z założenia, że to powoduje, iż wyłączenie z realizacji umowy części zakresu prac i połączenie z tym wypowiedzenia umowy kiedy było bezsporne, że cała umowa była opóźniona bez winy pozwanej, nie było uzasadnione. Tylko w przypadku opóźnienia wykonywania całego dzieła w jego umówionej postaci - Projektu z winy pozwanej i przy udowodnieniu wystąpienia opóźnienia leżącego po stronie pozwanej z jej winy w wykonaniu przedmiotu umowy, powód mógł skutecznie domagać się kary umownej (§ 8 umowy) na podstawie przepisu art. 483 § 1 k.c.

Powód nie sprostał tym wymaganiom, a opóźnienia w realizacji przedmiotu umowy wyniknęły m.in. z winy samego powoda, który zmieniał rozwiązania projektowe w trakcie realizacji umowy i często odstępował od dokonywania uzgodnień z pozwaną.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd uznał, że zachowanie pozwanej w związku z realizacją przedmiotu umowy (oczekiwanie na stosowne uzgodnienia, wskazanie konieczności wykonania prac dodatkowych celem aktualizacji dokumentacji, dążenie do stosownych uzgodnień) zasługiwało na akceptację i okazało się słuszne, natomiast odstąpienie od umowy przez powoda było nieuzasadnione i w związku z tym żądanie kary umownej nie było zasadne.

Konsekwencją orzeczenia głównego okazało się orzeczenie o kosztach procesu, oparte na przepisie art. 98 k.p.c.

Powód przegrał proces, zobowiązany jest zatem zwrócić pozwanej jej koszty.

Na koszty poniesione przez pozwaną złożyły się:

- opłata skarbową od pełnomocnictwa = 17 zł (art. 1 ust. 2 Ustawy o opłacie skarbowej),
- wynagrodzenie radcy prawnego = 3.600 zł (§ 2 ust. 1 i 2 i § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu).

SSO Leszek Guza